

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо проходження постакредитаційного моніторингу
освітньою програмою

Відомості про освітню програму

Реєстраційний номер акредитаційної справи	№ 0041/АС-20
Назва ЗВО (ВСП ЗВО)	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
ID ОП у ЄДЕБО	17481
Назва ОП, рівень вищої освіти, галузь знань і спеціальність	Біологія, другий (магістерський), 09 Біологія, 091 Біологія та біохімія

Пропозицію розглянуто та схвалено на засіданні галузевої експертної ради:

Назва ГЕР	09 Біологія
Дата засідання	6.02.2023
Доповідач	Колісник Я.І.

Висновки ГЕР щодо врахування рекомендацій, наданих під час акредитації освітньої програми, яким чином під час удосконалення ОП були враховані зауваження та виправлялись недоліки, виявлені під час проведення акредитації відповідної ОП

Рекомендації (у т.ч. SMART), надані під час останньої акредитації	Інформація ЗВО щодо виконання/невиконання за кожною рекомендацією			Висновок ГЕР за кожною рекомендацією щодо виконання/невиконання рекомендацій для усунення недоліків за ОП
	Рівень виконання (виконано/виконано частково/не виконано)	Посилання на документи та інші підтвердження виконання/невиконання або рішення про недоцільність впровадження рекомендації	За наявності – подальші заходи щодо застосування рекомендації	
Рекомендації експертної групи				
Критерій 1. Наявність можливості вибирати лише певний блок дисциплін (спеціалізації) негативно впливає на вільну траєкторію студентів, а також не дає змоги реалізувати їхнє бажання підвищити знання на стику різних дисциплін (спеціалізацій). Критерій 2. 7) Здобувачі ВО частково обмежені у можливості вибору дисциплін 8) Відсутні дисципліни, які пропонуються в якості вільного вибору з циклу загальної підготовки.	Не виконано	<i>Відповідь ЗВО і аналіз ГЕР:</i> В ОП редакції 2021 році введено додатковий пакет вибіркових дисциплін обсягом 12 кредитів ЄКТС. Додатковий пакет вибіркових дисциплін (робочі програми 18-и навчальних дисциплін пакету) представлено на офіційному сайті ННЦ «Інститут біології та медицини» https://biomed.knu.ua/ukreducational-program/biology/perelik-navchalnykh-dystsyplin/or-mahistr.html Ряд ОК на вибір здобувачів освіти може викладатися українською або англійською мовами. Висока оцінка здобувачами освіти процедур вибору вибіркових компонент та можливості зміни пріоритетів при формуванні індивідуальної освітньої траєкторії <i>Відповідь ЗВО на 8):</i> КНУТШ пропонує студентам широкий вибір дисциплін гуманітарного спрямування (поняття циклів підготовки не відповідає закону про вищу освіту від 2014 року) в межах відповідно орієнтованих програм – ми не бачимо потреби дублювати цю пропозицію в кожній програмі – це фізично неможливо.		Виконано

9) Описаний у відомостях про самооцінювання ОП і підтверджений здобувачами механізм вибору навчальних дисциплін існує, однак він не може забезпечувати реальну процедуру формування індивідуальної освітньої траєкторії.		<i>Відповідь ЗВО на 9): ... у самому Звіті ЕГ (п.4. Критерію 2. Структура та зміст освітньої програми) зазначено, що «Зустріч зі студентами підтвердила існування механізму вільного вибору навчальних дисциплін».</i>		
Критерій 2. 1) Тижневе навантаження по семестрах незбалансоване. Бажано здійснити перегрупування навантаження по семестрах. Крім того, таке аудиторне навантаження для здобувачів другого рівня освіти завеликим.	Не вказано ЗВО	<i>Відповідь ЗВО:</i> застосований розподіл аудиторного навантаження по семестрах не суперечить Положенню про організацію освітнього процесу у КНУ імені Тараса Шевченка, адже навантаження не перевищує 24 год, і є доцільним з огляду на те, що експериментальну частину своєї курсової роботи, передбаченої навчальним планом, більшість студентів виконують у другому семестрі, маючи на це достатньо часу. Зменшення аудиторного навантаження у першому та третьому семестрах може призвести до зниження якості освіти, оскільки з огляду на тривалість цих семестрів (14 тижнів) значно зросте частка самостійного навчання студентів.		Аргументоване пояснення ЗВО та автономія ЗВО показали недоцільність виконання рекомендації
2) Фахові компетентності, в основному, забезпечують дисципліни вільного вибору відповідного блоку. Причому, на ці дисципліни (блоку) припадає 50 % кредитів від загального обсягу і 67,5 % аудиторного навантаження. Бажано, щоб фахові компете-	Не вказано ЗВО	<i>Відповідь ЗВО:</i> не зрозуміло чому фахові компетентності сформовані для блоків повинні забезпечуватися і обов'язковими ОК. 11 фахових компетентностей, визначених відповідним Стандартом освіти) забезпечуються обов'язковими ОК. <i>Аналіз ГЕР:</i> за матрицею ОНП «Біологія» (затв. 8.05.2023) всі ЗК і СК забезпечують як ОК, так і СК.		Виконано

тності, які забезпечують дисципліни блоків, також були забезпечені і дисциплінами обов'язкового вибору. Так як ОП фокусується на практичній підготовці, то бажано збільшити тривалість практик.				
3) Інститут біології та медицини присвоює фахову кваліфікацію випусникам за відсутності професійного стандарту. 10) Викликає певні запитання і присвоєння випусникам професійної кваліфікації, оскільки професійного спрямування дисципліни є дисциплінами вільного вибору студентів	Не вказано ЗВО	<i>Відповідь ЗВО:</i> згідно з Законом України про вищу освіту Державна політика у сфері вищої освіти ґрунтується на принципах:... {Пункт 4 частини третьої статті 3 в редакції Закону № 392-IX від 18.12.2019}... 5) розвитку автономії закладів вищої освіти та академічної свободи учасників освітнього процесу... . Автономія закладу вищої освіти - самостійність, незалежність і відповідальність закладу вищої освіти у прийнятті рішень стосовно розвитку академічних свобод, організації освітнього процесу, наукових досліджень, внутрішнього управління, економічної та іншої діяльності, самостійного добору і розстановки кадрів у межах, встановлених цим Законом. <u>«Положення про організацію освітнього процесу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка»</u> визначає засади та механізм присвоєння професійної кваліфікації, що не протирічать чинному законодавству. Умови присудження професійної кваліфікації випусникам зазначені у описі ОНП. На нашу думку, визначені результати навчання є достатніми для присвоєння професійної кваліфікації, незалежно від того, якими дисциплінами (обов'язковими чи вільного вибору студента) вони досягаються. Рівень їх опанування, визначений в описі ОНП, достатній. Пре це свідчать численні схвальні відгуки роботодавців. Обраний алгоритм присудження додаткової професійної кваліфікації - відмінної, в залежності від обраного і опанованого блоку професійно-орієнтованих дисциплін - продемонстрував свою ефективність (що також підтверджено роботодавцями). Крім того саме таку		Виконано

		практику наразі рекомендують запроваджувати університети США і Європи (див. наприклад вебінар «Boise State's micro-credential launch guide» на платформі Coursera).		
4) У студентів немає індивідуального навчального плану.	Не вказано ЗВО	<i>Відповідь ЗВО:</i> кожен студент, зареєструвавшись у системі автоматизації КНУ імені Тараса Шевченка "Triton", отримує доступ через функціонал особистого кабінету до переліків не лише вибіркових, але й обов'язкових дисциплін усіх навчальних планів Університету. І навіть після здійснення вибору варіативної складової власної освітньої траєкторії, студент може ознайомитися не лише з дисциплінами обраного блоку, йому залишається доступною інформація про інші блоки професійно-орієнтованих дисциплін, адже за ним залишається право на ініціацію внесення змін до обраної варіативної частини. <i>Аналіз ГЕР:</i> згідно ст. 10. п. 5 Закону України Про вищу освіту : На основі навчального плану у визначеному закладом вищої освіти порядку для кожного здобувача вищої освіти розробляються та затверджуються індивідуальні навчальні плани на кожний навчальний рік. Індивідуальний навчальний план формується за результатами особистого вибору здобувачем вищої освіти дисциплін в обсязі, не меншому за встановлений цим Законом, з урахуванням вимог освітньої програми щодо вивчення її обов'язкових компонентів. Індивідуальний навчальний план є обов'язковим для виконання здобувачем вищої освіти.		Не виконано
5) Недостатня гуманітарна складова.	Не вказано ЗВО	<i>Відповідь ЗВО:</i> вимог до гуманітарної складової на рівні стандарту не існує. Її обсяг і змістовне наповнення вирішує ЗВО. Університет, користуючись своїм правом на незалежність і відповідальність у прийнятті рішень стосовно розвитку академічних свобод, організації освітнього процесу, вважає, що заявлена за даною ОП гуманітарна складова є достатньою для забезпечення реалізації визначеної Статутом КНУ імені Тараса Шевченка Концепції освітньої діяльності Університету і забезпечує для осіб, які навчаються формування ключових компетентностей.... Аналіз анкетування оцінки освітньої діяльності за даною ОП (наданий ЕГ) показує, що 88 % респондентів – студентів 1 року навчання, та 90 % респондентів – студентів 2 року навчання не		Аргументоване пояснення ЗВО та автономія ЗВО показали недоцільність виконання рекомендації. Виконано

		вважають за доцільне збільшення дисциплін гуманітарного спрямування.		
6) У матрицях вибіркової дисципліни блокового вибору не підтримуються освітніми компонентами обов'язкової частини ОП	Не вказано ЗВО	<i>Відповідь ЗВО:</i> дуже дивне зауваження – чому це вибіркові ОК мають мати відповідники у обов'язкових ОК, навіщо? Як уже зазначалося для кожного блоку професійно-орієнтованих дисциплін визначено по 4 унікальних, фахових компетентностей, які відрізняють цей блок від іншого. Дані компетентності є суто професійними і не можуть бути забезпеченими обов'язковими компонентами ОП.		Аргументоване пояснення ЗВО та автономія ЗВО показали недоцільність виконання рекомендації
Критерій 3. Невизнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті.	Виконано асиметрично	<i>Відповідь ЗВО:</i> на момент акредитаційної експертизи визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті було незаконним і не виповідало вимогам ЕС. Після прийняття необхідних нормативних документів на рівні держави (Наказ Міністерства освіти і науки України за №130 від 16 березня 2022 року «Про затвердження порядку визнання у вищій та фаховій передвищій освіті результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти»), Університет розробив і запровадив власне положення <u>«Про валідацію і визнання результатів навчання здобутих у процесі неформальної та/або інформальної освіти у програмах вищої та фахової передвищої освіти Київського національного університету імені Тараса Шевченка»</u> , з того часу ті студенти які бажають щоб їм були визнані результати навчання у неформальній освіті, подають декларації і університет визнає такі результати без загрози втрати якості. Визнання і оцінювання рівня опанування результатів неформального та/або інформального навчання (за наявності схваленого кафедрою обґрунтування щодо доцільності/необхідності цього визнання для досягнення цілей ОК) в таких випадках здійснюється науково-педагогічним працівником в межах тієї складової оцінки яка відведена для поточного контролю та згідно правил і процедур визначених у робочій програмі ОК.		Виконано
Критерій 4. 1) Не завжди оправданим є співвідношення між	Не виконано	<i>Відповідь ЗВО:</i> співвідношення між лекційними, лабораторними і практичними заняттями визначається відповідним НПП - розробником курсу (даного освітнього компонента), який, відповідно до п.5 статті 57 закону України «Про вищу освіту» має	Відійти від практики викладати прикладні,	Не виконано

лекційними, лабораторними і практичними заняттями.		право обирати методи та засоби навчання, що забезпечують високу якість навчального процесу і несе відповідальність за викладання на високому науково-теоретичному і методичному рівні навчальних дисциплін відповідної освітньої програми за спеціальністю, відповідно до статті 58 закону України «Про вищу освіту».	практично орієнтовані ОК значною мірою теоретично (переважаючи лекційні, деколи семінарські заняття) за умов припинення військових дій.	
2) У робочих програмах відсутня тематика практичних, семінарських, лабораторних робіт, відсутні завдання для підготовки до занять, самостійної роботи, опис матеріально-технічного супроводження лабораторних і практичних робіт, посилання на навчально-методичні матеріали, які розроблені викладачами Інституту біології та медицини, чіткі критерії оцінювання знань студентів.	Не виконано	<i>Відповідь ЗВО:</i> зауваження є безпідставними. Робочі програми навчальних дисциплін містять тематику практичних, семінарських, лабораторних робіт, самостійної роботи (8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план занять), Схему формування оцінки (7), форми семестрового та підсумкового оцінювання студентів (7.1), опис організації оцінювання (7.2). https://biomed.knu.ua/ukreducational-program/biology/perelik-navchalnykh-dystsyplin/or-mahistr.html		Виконано

Критерій 5. 1) Певна невідповідність ОП і навчального плану стосовно ОК12 – комплексного іспиту за програмою підготовки.	Не виконано	Відповідь ЗВО: зауваження є некоректним. Опис освітньої програми містить розширене представлення форм атестації здобувачів вищої освіти: «3. Атестація випускників освітньої програми «Біологія» зі спеціальності 091 «Біологія» проводиться у формі комплексного іспиту за програмою підготовки та захисту кваліфікаційної магістерської роботи, завершується видачою документу встановленого зразка про присудження ступеня магістра із присвоєнням кваліфікації: магістр біології. Атестація здійснюється відкрито і публічно». Визначено, перевірку яких програмних результатів навчання передбачає Комплексний іспит за програмою підготовки та Захист кваліфікаційної магістерської роботи.	Підготовка до іспиту передбачає години самостійної роботи студентів, наприклад	Не виконано
2) Результати опитування студентів за загальноуніверситетським дослідженням UNIDOS та інтерв'ювання здобувачів освіти мають розбіжності у контексті розуміння та прозорості критеріїв оцінювання.	Не виконано	Відповідь ЗВО: у п.1. Критерію 5 члени ЕГ відмічають, що «... Представники різних фокус-груп свідчать, що інформація про механізми здійснення та критерії оцінювання навчальних досягнень є чіткою і зрозумілою та завчасно доводиться до відома студентів». У п.3. Критерію 5. зазначено «У бесіді зі студентами та представниками студентського самоврядування було з'ясовано, що вони добре обізнані правилах проведення контрольних заходів, вважають їх обґрунтованими, доцільними та такими, що забезпечують об'єктивність оцінювання». Уважний перегляд згаданого дослідження UNIDOS показує, що «Недоліки виправлені протягом семестру. У більшості слухачів виправдались очікування щодо навчання на даній освітній програмі», що є свідченням ефективності здійснення освітньої діяльності в Університеті в цілому, і, зокрема, за даною освітньою програмою.		Виконано
Критерій 8. 1) Не прописані вимоги щодо обов'язкового перегляду ОП через певний період часу.	Не вказано ЗВО	Відповідь ЗВО: наказ Ректора від 11.08.2017 р. за № 729- 32 «Про запровадження в освітній та інформаційний процес форми опису освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми, структурних вимог до інформаційного пакету, форми робочої навчальної програми дисципліни і форми представлення інформації про кваліфікацію науково-педагогічних працівників», і п.2. Освітні програми Положення про організацію освітнього процесу в КНУ імені Тараса Шевченка визначають порядок та механізми прийняття та оновлення описів ОП, та здійснення за ними освітньої діяльності. Зазначені норми закріплені також й у		Аргументоване пояснення ЗВО показали недоцільність виконання рекомендації

		Положенні про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка. У звіті ЕГ в п.1. Критерію 8. Внутрішнє забезпеченні якості освітньої програми відмічається: <i>«З метою розроблення, затвердження, моніторингу, та періодичного перегляду ОП зовнішні та внутрішні стейкхолдери можуть вносити ініціативу з відповідним обґрунтуванням. Рішення про відкриття/закриття ОП ухвалює Вчена рада Університету за поданням НМР Університету з урахуванням Концепції освітньої діяльності, Стратегії розвитку освітньої, наукової та інноваційної діяльності, а також проведеного оцінювання (у т.ч. економічної доцільності) та експертиз. Порядок проведення цих процедур прописаний у положеннях університету, які наведені у звіті самооцінювання».</i>		
2) Не зовсім зрозуміло, як саме відбувається взаємодія органів студентського самоврядування із загальною спільнотою студентства з питань забезпечення внутрішньої якості вищої освіти. Складається враження, що ця взаємодія обмежується проведенням опитування.	Не вказано ЗВО	<i>Відповідь ЗВО:</i> в п.2. Критерію 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми самого Звіту ЕГ зазначено: <i>«Здобувачі вищої освіти безпосередньо, та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Відбувається постійне обговорення ОП з представниками студентського самоврядування, які є членами навчально-методичної комісії та Вченої ради Інституту... Так за участі студентів було запропоновано ввести викладання курсу «Сучасні проблеми біології» англійською мовою»</i> (останнє, пори помилку у назві навчальної дисципліни, відповідає дійсності - «Біоінформатика» (викладається українською/англійською мовою) вже введена за пропозиціями здобувачів освіти до навчального плану за новою редакцією освітньої програми, приведеної у відповідність до затвердженого Стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю). Зазначене вище робить безпідставним зауваження, наведене в Загальному аналізі щодо Критерію 8: Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.		Аргументоване пояснення ЗВО показали недоцільність виконання рекомендації. Виконано
3) Врахування пропозицій роботодавців	Не вказано ЗВО	<i>Відповідь ЗВО:</i> твердження не відповідає дійсності. На підтвердження врахування пропозицій роботодавців членам ЕГ було надано 34 оригінальних відгуки .«Біологія» ОР «Магістр» та	вносити відповідні пропозиції	Частково виконано

відбувається переважно без документальних підтверджень.		проведений нами їхній аналіз, а також документальне підтвердження зустрічей академічної спільноти та здобувачів освіти з роботодавцями (за матеріалами стрічки Останніх новин офіційного сайту ННЦ «Інститут біології та медицини»). Інформація про праведні заходи містить фотографічне підтвердження.	на зазначених зустрічах та їхнє обговорення у протоколи. А також оприлюднювати на сайті Інституту /ЗВО зауваження та пропозиції стейкхолдерів до ОНП (зокрема, отримані на зустрічах і при заповненні опитувальника).	
Рекомендації Галузевої експертної ради				
Критерій 1. 1. Оптимізувати опис ОП, зокрема: аргументувати унікальність освітньої програми; чітко прописати цілі ОП, що дозволять відрізнити дану програму від аналогічних	Не виконано	<i>Відповідь ЗВО:</i> Університет, забезпечуючи ефективну діяльність системи якості освітнього процесу (у тому числі і за даною ОП) та дотримання вимог Стандартів вищої освіти, має гарантоване законодавством право обирати оптимальні для реалізації освітньої діяльності підходи і форми (у тому числі і форму описів ОП, розроблену із врахуванням сучасної передової європейської практики). Крім повної загальної інформації, опис ОП містить: мету освітньої програми, характеристику освітньої програми (предметну область, орієнтацію, основний фокус, особливості),	аргументувати унікальність ОНП; чітко прописати цілі ОП, що дозволять відрізнити дану ОНП	Не виконано

		придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання, викладання та оцінювання, програмні компетентності, програмні результати навчання тощо. На додаток, згідно звіту ЕГ, мета (цілі) та особливості ОП (у тому числі й зазначені в описі ОП) відповідають Стратегічному плану розвитку Університету; (як і програмні результати навчання), визначені із врахуванням позицій стейкхолдерів, тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці та регіонального контексту, є чіткими і зрозумілими для всіх учасників освітнього процесу (а отже не потребують додаткового пояснення). Унікальність же ОП має визначатися її змістом, а не тим, що про неї пишуть розробники. <i>Аналіз ГЕР:</i> в ОНП, затвердженій 8.05.2023, зазначено: «Головною особливістю ОП є навчання через практику (в навчальних/наукових лабораторіях, на виробництві). Пріоритетними цілями ОП є формування фахівців, здатних розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі біологічних наук і на межі предметних галузей, що передбачає проведення досліджень та (або) здійснення інновацій». Крім того, у відомостях про СО ОНП зазначено, що дуальна форма освіти за даною ОНП не передбачена. Тому викликає, щонайменше здивування відповідь ЗВО на рекомендацію ГЕР.	від аналогічних	
Критерій 2. 1) Переглянути зміст ОП з урахуванням представлених в ОП компетентностей та результатів навчання.	Не вказано ЗВО	<i>Відповідь ЗВО:</i> дана рекомендація викликає, що найменше, здивування. Уважне ознайомлення з описом ОП, звітом про самооцінювання за ОП, Звітом ЕГ Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми чітко показує, що а) при розробці Програми враховані вимоги проєкту освітнього Стандарту спеціальності 091-Біологія за другим (магістерським) рівнем (2017 року); https://biomed.knu.ua/images/stories/Napryamy_pidgotovky/Biologiya/Navchalni_discypliny/Magistr/8_Osvitnya_programa_Biologiya_MD.pdf б) вже внесені зміни до ОП з урахуванням визначених Стандартом результатів навчання та компетентностей для приведення її у відповідність затвердженому Стандарту (https://biomed.knu.ua/images/stories/Napryamy_pidgotovky/Biologiya/Opis_napryamku/2020_Biologiya_OOP.pdf);		Аргументоване пояснення ЗВО показали виконання рекомендації. Виконано

		в) із врахуванням побажань здобувачів освіти і випускників (за результатами проведених опитувань та аналізом відгуків, що були надані членам ЕГ), вже активно проведено (про що йшлося на зустрічах під час візиту ЕГ) роботу, у тому числі, й по реструктуризації варіативної складової навчального плану ОП. На додаток, У своєму звіті ЕГ у контексті Критерію 2, зазначила, серед іншого, як сильну сторону та позитивну практику даної програми: <i>«Зміст ОП має чітку структуру. Освітні компоненти становлять логічну взаємопов'язану систему. ОП забезпечує набуття загальних та спеціальних (фахових) компетенцій та програмних результатів навчання.»</i>		
2) Оптимізувати формування індивідуальної навчальної траєкторії студента відповідно до п. 15 частини першої статті 62 Закону України «Про вищу освіту»	Не вказано ЗВО	<i>Відповідь ЗВО:</i> абсолютно незрозуміло, що послугувало підґрунтям для рекомендації. Адже, вибір навчальних дисциплін у межах, передбачених даною ОП та навчальним планом, становить 50%, що перевищує мінімальні вимоги - 25%, зазначені у п. 15 частини першої статті 62. Закону України «Про вищу освіту». При цьому, у відповідності до процедури 3.7 Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка студенту пропонуються найширші варіанти вибору дисциплін (див .коментар до зауваження критерію 1 звіту ЕГ) Отже, Університет (і Інститут у тому числі) повною мірою забезпечує право студентів на формування індивідуальної освітньої траєкторії. Інститут постійно працює над оптимізацією та підвищенням ефективності освітньої діяльності за ОП: крім внесення змін до ОП для приведення її у відповідність затвердженому Стандарту Інститут, із врахуванням побажань здобувачів освіти і випускників (за результатами проведених опитувань та аналізом відгуків, що були надані членам ЕГ), активно проводить (про що йшлося на зустрічах під час візиту ЕГ) не лише змістове оновлення, але й реструктуризацію варіативної складової навчального плану ОП. Підтвердженням ефективності діяльності Університету в цілому, та Інститут зокрема, по забезпеченню якості освітньої діяльності є нові редакції ОП (2022 р., 2023 р.) https://biomed.knu.ua/ukreducational-program/biology/osvitnia-prohrama.html результати опитування здобувачів освіти щодо		Виконано (як зазначено вище при аналізі рекомендації ЕГ)

		якості освітньої діяльності за ОП в цілому (що проводиться Навчальною лабораторією соціологічних та освітніх досліджень факультету соціології).		
Критерій 3. Розробити процедуру визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті.	Виконано після формування нормативної бази на рівні держави	Розроблено (https://senate.univ.kiev.ua/?p=2271)		Виконано (як зазначено вище при аналізі рекомендації ЕГ)
Критерій 4. Вдосконалити структурно-логічну схему освітньої програми.	Не виконано	<i>Відповідь ЗВО:</i> незрозумілими є підстави для надання такої рекомендації, бо в Звіті ЕГ Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми при аналізі Критерію 2 (п.3) чітко визначено: «Детальне ознайомлення з освітніми компонентами ОП та структурно-логічною схемою дало змогу встановити, що освітні компоненти відповідають предметній області спеціальності 091 Біологія і спрямовані на розвиток та формування визначених ОП загальних та фахових компетентностей, досягнення програмних результатів навчання, засвоєння практичних знань, умінь та навичок».		Аргументоване пояснення ЗВО показали виконання рекомендації.
Критерій 5. 1) Удосконалити процедурні аспекти проведення контрольних заходів.	Не виконано	<i>Відповідь ЗВО:</i> розроблені Університетом та впроваджені у практику процедурні аспекти проведення контрольних заходів є чітким, зрозумілим для всіх учасників освітнього процесу. Вони регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (редакція 2018 р.) (зокрема, розділом 7. Оцінювання результатів навчання: п. 7.1. Основні засади політики оцінювання (п. 7.1.7. Забезпечення об'єктивності оцінювання; п. 7.1.8. Вимоги щодо забезпечення прозорості оцінювання; п. 7.1.9. Умови проведення оцінювання); п. 7.2. Процедури розгляду звернень здобувачів освіти щодо оцінювання; п. 7.3. Повторне складання семестрового контролю (п. 7.3.1. Повторне складання у випадку отримання незадовільних оцінок; п. 7.3.2. Повторне складання у випадку порушення процедури оцінювання)) (https://biomed.knu.ua/images/stories/NMK/Documents/Baza_vnutrishnih_doc/Polojennya_pro_org_osvit_proc/Poloz_org_osv_proc_2018-08-31.pdf), редакція 2022 року:	Розробити і вказати у робочих програмах/силабусах ОК чіткі критерії оцінювання різних форм навчальної діяльності здобувачів ВО	Виконано частково

		https://biomed.knu.ua/images/stories/NMK/Documents/Baza_vnutris_hnih_doc/Polozhennia-pro-organizatsiyu-osvitniogo-procesu-11_04_2022.pdf, в частині яка не суперечить цьому положенню - <u>Положенням про порядок оцінювання знань студентів при кредитно-модульній системі організації навчального процесу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка, Порядком проведення семестрового оцінювання та підсумкового семестрового контролю. Методичні рекомендації НМК ННЦ «Інститут біології та медицини»</u> . Як визначено в Звіті ЕГ Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми в аналізі за Критерієм 5 (п.1) <i>«Представники різних фокус груп свідчать, що інформація про механізми здійснення та критерії оцінювання навчальних досягнень є чіткою і зрозумілою, та завчасно доводиться до відома студентів.»</i> Механізми забезпечення об'єктивності екзаменаторів не лише чітко унормовані, але й ефективно працюють як в Університеті в цілому, так і в ННЦ «Інститут біології та медицини», зокрема за даною ОП. Так, іспити приймаються комісіями у складі 2-3 осіб, при цьому до числа екзаменаторів входить щонайменше один викладач, який не брав участі у викладанні даної дисципліни студентам, що екзаменуються. У випадку незгоди з рішенням оцінювача щодо результатів семестрового контролю (відповідно до п. 7.2.2. Положенням про організацію освітнього процесу у КНУ) здобувач освіти може звернутися до оцінювача (оцінювачів) з незгодою щодо отриманої оцінки у день її оголошення. Рішення щодо висловленої здобувачем незгоди приймає оцінювач (оцінювачі). У випадку незгоди з рішенням оцінювача (оцінювачів) здобувач освіти може звернутися до декана/директора свого структурного підрозділу з умотивованою заявою щодо неврахування оцінювачем важливих обставин при оцінюванні. За рішенням декана/директора письмова робота здобувача освіти може бути надана для оцінювання іншому науково-педагогічному працівнику, що викладає ту саму чи суміжну дисципліну або має достатню компетенцію для оцінювання роботи здобувача освіти. Декан/директор ухвалює		
--	--	--	--	--

		рішення за заявою здобувача освіти, керуючись аргументами, якими здобувач освіти мотивує свою незгоду з оцінкою, і поясненням (усними чи письмовими) оцінювача. Якщо оцінка першого й повторного оцінювання відрізняються більш ніж на 10 %, то рішенням декана/директора робота має бути передана для оцінювання третьому оцінювачу, а підсумкова оцінка визначається як середнє трьох оцінок. В іншому разі чинною є оцінка, що виставлена при першому оцінюванні. Навчально-методичним центром організації освітнього процесу Університету, Науково-методична комісія Інституту регулярно (зокрема, під час зимової та літньої сесії) здійснює моніторинг з цього питання. Розроблені чіткі та зрозумілі для здобувачів освіти процедури оскарження результатів контрольних заходів та їх повторного проходження тощо. У звіті ЕГ Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми в аналізі за Критерієм 4 (п.2) чітко визначено <i>«Інформація щодо цілей, змісту, очікуваних результатів навчання, порядку і критеріїв оцінювання у межах окремих ОК міститься у робочих програмах, а також надається здобувачам через Facebook, ... інформація про форми проміжного і підсумкового контролю, порядок проведення контрольних заходів надається викладачем на початку вивчення дисципліни»</i>, у чому члени ЕГ переконалися особисто під час зустрічі із здобувачами освіти та викладачами (і що засвідчили самі у своєму звіті). В аналізі за Критерієм 5. (п.3) зазначено <i>«Процедура проведення контрольних заходів, а також процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, порядок повторного проходження та оскарження результатів навчання контрольних заходів врегульовані відповідними положеннями Київського національного університету імені Тараса Шевченка, що в повному обсязі зазначені у звіті про самооцінювання, є у відкритому доступі на сайті університету та містять необхідну інформацію... У бесіді зі студентами та представниками студентського самоврядування було з'ясовано, що вони добре обізнані у правилах проведення контрольних заходів, вважають їх обґрунтованими, доцільними та такими, що забезпечують об'єктивність оцінювання»</i>.		
--	--	--	--	--

2) Активізувати заходи із популяризації академічної доброчесності серед учасників освітнього процесу.	Не виконано	<i>Відповідь ЗВО:</i> рекомендація є загальною і не базується на звіті ЕГ або на відомостях самооцінювання. Так, у звіті ЕГ (п.4. Критерію 5) зазначено, що «куратори академічних груп, науково-педагогічні працівники та представники органів студентського самоврядування проводять інформаційні роботи з метою поширення принципів академічної доброчесності. З метою перевірки на плагіат кваліфікаційних робіт університет підписав договір з Unichesk». Членами ЕГ у бесіді зі студентами з'ясовано, що «в університеті активно впроваджується культура академічної доброчесності, студенти здійснюють самоперевірку своїх робіт, здатні дати визначення поняттю академічної доброчесності та дотримуються відповідних принципів», що також відображено у звіті ЕГ (п.4. Критерію 5). І далі, у звіті ЕГ, як сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5, зазначено, що Університетом розміщено у відкритому доступі відповідні документів, що «регламентують форми контрольних заходів та атестації, а також те, що Університет сприяє поширенню ідеалів академічної доброчесності, проводить регулярне інформування здобувачів, наявні відповідні положення та підписаний договір з компанією Unichesk для перевірки на плагіат кваліфікаційних робіт».		Аргументоване пояснення ЗВО показали виконання рекомендації.
Критерій 8. 1) Активізувати залучення усіх учасників освітнього процесу до вдосконалення системи якості.	Виконано частково (асиметрично)	<i>Відповідь ЗВО:</i> в Університеті визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури вдосконалення системи якості освітнього процесу, що повною мірою враховують сучасну європейську практику. Вони закріплені у «Положенні про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» https://knu.ua/pdfs/official/Polozhennia-pro-organizatsiyu-osvitniogo-procesu-11_04_2022-with-changes.pdf). В Університеті функціонує Постійна комісія Вченої ради з питань етики (https://senate.univ.kiev.ua/), яка займається питаннями забезпечення дотримання принципів академічної доброчесності та своєчасного реагування на їх порушення відповідно до норм Етичного кодексу університетської спільноти Київського національного університету імені Тараса Шевченка (https://knu.ua/pdfs/official/ethical-code/Ethical-code-of-the-		Аргументоване пояснення ЗВО показали виконання рекомендації.

		university-community.pdf). Питаннями надання, консультаційної та організаційної допомоги з питань забезпечення якості освіти структурним підрозділам Університету, та контроль за виконанням завдань із забезпечення якості освіти здійснює Відділ моніторингу якості освіти та навчально методичний відділ. Наказом ректора № 384-32 від 12 червня 2020 року введено у дію Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (https://knu.ua/pdfs/official/Quality-assurance-system-of-education-and-educational-process.pdf) В Університеті діє Антикорупційна програма. На центральному сайті Університету розміщено інформацію щодо запобігання та протидії корупції (https://knu.ua/ua/official/preventing-corruption) та посилання на Навчальний онлайн-курс "Конфлікт інтересів: треба знати!" (https://knu.ua/official/preventing-corruption/#p4). Отже, в Університеті розроблена, впроваджена і повною мірою ефективно працює внутрішня система забезпечення якості освіти. В звіті про самооцінювання ОП було продемонстровано: 1) як здобувачі вищої освіти залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості та як їхні позиції беруться до уваги під час перегляду ОП; 2) як студентське самоврядування бере участь у процедурах внутрішнього забезпечення якості ОП; 3) як роботодавці безпосередньо або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості. В звіті ЕГ (п.2 Критерію 8)вказано: <i>«Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Відбувається постійне обговорення ОП з представниками студентського самоврядування, які є членами навчально-методичної комісії та Вченої ради Інституту. Наприкінці семестру відбувається опитування студентів за кожною дисципліною з можливістю внесення рекомендацій та зауважень»</i>. Крім того в п.3 Критерію 8: <i>«Представники роботодавців свідчать про плідну співпрацю з Інститутом біології та</i>		
--	--	--	--	--

		медицини, що ілюструє плідне впровадження їхніх пропозицій у навчальний процес». На додаток, в Звіті ЕГ як сильні сторони та позитивні практики Критерію 8, підкреслено: «В університеті є належні процедури внутрішнього контролю якості ОП, які детально прописані у нормативних документах і в обов'язковому порядку дотримуються всіма учасниками освітнього процесу. До цих процедур залучені як здобувачі, так і роботодавці. Є докази реагування на виявлені недоліки у ході попередніх акредитацій» Університет, і зокрема Інститут біології та медицини», не зупиняючись на досягнутому, постійно розробляє та апробує нові форми та алгоритми залучення усіх учасників освітнього процесу до вдосконалення системи якості.		
2) Рекомендується знайти можливість запровадити окремий розділ «Якість освіти» на головній сторінці веб-сайту	Виконано частково (асиметрично)	Запровадження окремого розділу «Якість освіти» на головній сторінці веб-сайту не корелює із самим процесом вдосконалення системи якості освіти (не впливає на якість і ефективність самого процесу). Беручи ж до уваги структурні розміри як Університету в цілому, так і окремих інститутів / факультетів (з їхнім розмаїттям, з особливостями форм та методів залучення учасників освітнього процесу до вдосконалення системи якості) звести всю інформацію на одну сторінку не бачиться ані можливим, ані доцільним. Більш того, члени ЕГ під час роботи зі всіма фокус – групами мали можливість переконатися, що всі учасники освітнього процесу мають вільний доступ до всієї інформації з освітньої діяльності (як по Університету у цілому, так і за даною ОП), задоволені рівнем такого доступу, добре розуміються на своїх можливостях залучитися до процесу вдосконалення системи якості і повною мірою їх реалізують. Проте, ННЦ «Інститут біології та медицини», в якості пілотного проєкту, почав розбудову окремої сторінки «Система забезпечення якості освіти» на своєму офіційному сайті https://biomed.knu.ua/ukreducational-program/systema-zabezpechennia-iakosti-osvity/systema-zabezpechennia-iakosti-osvity.html		Виконано

Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми з урахуванням наведених у Відомостях про самооцінювання змін в ОП

Закладу вищої освіти варто звернути увагу на усунення наступних недоліків, виявлених в процесі постакредитаційного пост моніторингу:

1. На основі навчального плану у визначеному закладом вищої освіти порядку для кожного здобувача вищої освіти розробити та затвердити індивідуальні навчальні плани на кожний навчальний рік.
2. Відійти від практики викладати прикладні, практично орієнтовані ОК значною мірою теоретично (у планах переважають лекційні заняття та домінують семінарські заняття над практичними та лабораторними) за умов припинення військових дій.
3. Внести комплексний іспит за програмою підготовки як ОК 12 до переліку освітніх компонентів (як зазначено у навчальному плані).
4. Вносити пропозиції роботодавців щодо вдосконалення ОНП на зустрічах з академічною спільнотою та їхнє обговорення у протоколи. А також оприлюднювати на сайті Інституту /ЗВО зауваження та пропозиції стейкхолдерів до ОНП (зокрема, отримані на зустрічах і при заповненні опитувальників).
5. У профілі ОНП аргументувати її унікальність; чітко прописати цілі ОНП, що дозволять відрізнити її від аналогічних.
6. Розробити і вказати у робочих програмах/силабусах ОК чіткі критерії оцінювання різних форм навчальної діяльності здобувачів ВО.

Підсумки

Виходячи із викладеного, галузева експертна рада рекомендує Національному агентству прийняти рішення про

- ☒ проходження постакредитаційного моніторингу ОП
- ☐ не проходження постакредитаційного моніторингу ОП

Голова ГЕР

Олена СЕВЕРИНОВСЬКА